

TÜRK-İŞ GEÇMİŞTE NELERİ SAVUNUYORDU? 1994 MART BROŞÜRÜ

Aydınlık Gazetesi, 5 Ekim 2019

Yıldırım Koç

Türkiye’de 27 Mart 1994 tarihinde yerel yönetim seçimleri yapılacaktı. Türk-İş bu seçimler öncesinde siyasal partiler karşısında tutarlı bir tavır alarak, bağlı sendikaların üyelerine, siyasal partilerden hesap sorulması çağrısı yaptı. Türk-İş, 1994 yılı Mart ayı başında bir broşür bastırarak tüm yurttaki dağıttı. **Siyasi Partilerden Hesap Sor!** isimli broşürde Türk-İş’in temel ekonomik, siyasal ve toplumsal konulardaki görüşleri dile getiriliyor, siyasal partilere çeşitli sorular soruluyordu. Broşürün bazı bölümleri aşağıda sunulmaktadır:

SİYASİ GÜCÜNÜ KULLAN!

“27 Mart 1994 tarihinde yerel seçimler yapılacaktır. Yerel seçimlerde tüm çalışanlardan, emeklilerden ve işsizlerden oy isteyecek olan siyasal partiler, bizi ilgilendiren tüm konulardaki programlarının, uygulamalarının ve çabalarının hesabını vereceklerdir. (...)

“Türk-İş, işçi sınıfımızın üretimden gelen gücünü geçtiğimiz yıllarda etkili bir biçimde kullanmıştır. Türk-İş’in temsil ettiği kitlenin bir de seçmen olarak gücü, siyasal alanda gücü vardır.

“Türk-İş, doğrudan temsil ettiği kitlenin ve kendisine destek verenlerin siyasal gücüyle, iktidarları muhalefet, muhalefetleri iktidar yapacak güçtedir; bu alandaki gücünü yetkili organlarında alınan kararlar doğrultusunda, gün geçtikçe daha da arttırmaktadır. (...)

VERGİ ADALETİ, ÖZELLEŞTİRME, TAŞERONLUK

“Ücretli çalışanların sırtındaki vergi yükünün azaltılması, ödediğimiz gelir vergisi oranlarının düşürülmesi ve dolaylı vergilerin azaltılması gibi isteklerimiz, ancak siyasal alandaki bağımsız gücümüzle gerçekleştirilebilir.

“Özelleştirme, taşeronlaştırma, yaygın işten çıkarmalar, yerli ve yabancı kaçak işçi çalıştırma, eve-iş-verme, fason üretim, işyerlerinin sendikasızlaştırma amacıyla küçültülmesi gibi uygulamalara karşı başarılı bir mücadele, ancak siyasal alandaki bağımsız gücümüzle hayata geçirilebilir. (...)

İŞÇİ SINIFININ BAĞIMSIZ SİYASİ GÜCÜ

“1992 yılı Aralık ayında toplanan 16. Genel Kurulumuzda bu sorunlar değerlendirilmiş ve oybirliğiyle şu karar alınmıştır: Sorunların çözümü ve taleplerin yerine getirilmesi, toplu sözleşmecilikle sınırlı bir sendikacılık anlayışının aşılmasını, sendikacılık hareketinin siyasal alandaki bağımsız gücünün güçlendirilmesini, hissettirilmesini ve gerektiğinde demokratik biçimde alınan kararlar doğrultusunda kullanılmasını, Türk-İş’in birlik ve beraberliğinin daha da geliştirilmesini gerektirmektedir.”

Türk-İş broşüründe bu tespitler yapıldıktan sonra, siyasal partilere sorulması istenen sorulardan bazıları şunlardı:

SİYASİ PARTİLERE SORULAR

“Atatürk milliyetçiliğinin reddettiği çağdışı her çeşit ırkçılığın, bölücülüğün ve yayılcılığın reddedilmesi için ne yaptınız?

“Demokrasinin, işçi-memur haklarının ve sendikal hak ve özgürlüklerin önşartı, laikliktir. Laikliğe ve ulu önder Atatürk’ün temsil ettiği çağdaş uygarlık düzeyine ulaşma amacına yönelik saldırılar karşısında ne yaptınız?

“Ücretlilerin sırtındaki vergi yükünün azaltılması, katma değer vergisi oranının indirilmesi; buna karşılık, bankaların, büyük servet ve sermaye sahiplerinin, büyük tüccarların, ithalatçıların ve ihracatçıların, büyük toprak sahiplerinin etkin bir biçimde vergilendirilmesi, vergi kaçakçılığının önlenmesi, zenginlere tanınan vergi istisna ve muafiyetlerinin kaldırılması için hangi girişimlerde bulundunuz?

“Türkiye’de tüm çalışanlar, uluslararası ve yerli tekelci sermayenin çıkarları doğrultusunda gerçekleştirilen bir özelleştirmeden büyük zarar görmektedir. Özelleştirme, sendikasılaştırma ve daha fazla işsizlik demektir. Partinizin özelleştirmeye karşı tavrı nedir?

“Türkiye’de yasadışı yerli ve yabancı kaçak işçilik hızla yayılıyor. Çaresiz insanlar, iş sahibi olabilmek ve işte kalabilmek amacıyla, vergisiz ve sigortasız çalışmayı kabullenmeye zorlanıyor. Yabancı kaçak işçilik de sistemli bir biçimde yaygınlaştırılıyor. Partiniz, bu konudaki mevcut yasaların uygulanması için hangi girişimlerde bulundu?

“Kıdem tazminatı tavanının kaldırılması konusunda ne düşünüyorsunuz? Parti programınızda bu konuda ne yazıyor? Bugüne kadar bu konuda ne yaptınız?

“12 Eylül’den sonra toplu iş sözleşmesi ile aldığımız ikramiyelere tavan kondu. 12 Eylül’cülerin bu kısıtlamasının kaldırılması konusunda programınızda bir madde var mı?

“İşverenlerin lokavt yapabilmesinin Anayasal bir yetki olarak sürmesinden mi yanasınız, lokavtın yasaklanmasını mı istiyorsunuz?